Nr. 28.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w PIĄTEK DNIA 6 KWIETNIA V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Czytamy w gazecie, *le Consérvateur Impartial*, z *Petersburga* pod 26 marca: „ W nocy z soboty na niedzielę, wystrzały działowe i odgłos dzwonow zwiastowały uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego, która podług zwyczaiu obchodzoną była w kaplicy pałacowey, gdzie Cesarz Jegomość i Nayjaśnieysza Familia przyymowali powinszowania i życzenia wszystkich osób, znayduiących się na tym religiynym obchodzie wielkiey i świętey w chrześciańśtwie pamiątki. Zrana około godziny 11tey wszystkie półki gwardyi, woyska wszelkiey broni załogę stolicy składaiące i w okolicach iey rozłożone, zgromadzone na wielkim placu pałacowym, na ulicy nadbrzeżney i przyległych, odprawiały popis przed Jego Cesarską Mościa. N. Pan konno przejeżdżał szeregi. Potém różne korpusy w wielkiey paradzie przeciągały przed Jego Cesarską Mością i NN. Cesarzowémi. Po południu było u Dworu ucałowanie ręki. „

Hrabia *Nesselrode*, radca tayny i sekretarz stanu, sprawuiący ministeryum spraw zewnętrznych, otrzymał brylantową ozdobę orderu ś. *Alexandra Newskiego* — Hrabia *Capo d'Istria*, radca tayny i sekretarz stanu, otrzymał order ś. *Alexandra Newskiego* — Hrabia *Sobolewski* minister sekretarz stanu Królestwa Polskiego, ozdobiony orderem ś. *Alexandra Newskiego* — Jenerał Adjutant Jego Cesarskiey Mości, *Sipiagin*, naczelnik sztabu gwardyi, otrzymał order ś. *Anny* 1szey klassy.

Hrabianka *Gołowinówna* i Panna *Sturdża*, mianowane są pannami honorowémi

Dané dnia 2 lutego w *Kazaniu*, na rzecz inwalidow widowisko, przyniosło 1500 rubli.

Liczba przyszłych okrętow do *Rygi* d. 31 marca była 359.

Dokończenie sprawy Hrabiego *Arakczejewa*, zdaney Cesarzowi Jegomości o założeniu i stanie osady woyskowey półku jeleckiego.

Drugi okres osady jeleckiego pieszego półku.

Nowe uporządkowanie osadzonego batalionu potrzeba było począć od dopełnienia ubyłey wczasie woyny znaczney liczby ludzi, podnosząc onę do 1,000 ludzi, w skutek nowego postanowienia. Wasza Cesarska Mość okazałeś Naywyższą wolę, aby w takowem zdarzeniu zachowane było w całey ścisłości, prawdziwą miłością ludzkości tchnące prawidło: aby żołnierz w czasie pokoiu, ile można, był zbliżony ku swoiey rodzinie, a przeto do dopełnienia liczby ludzi pomieszczaiących się w osadzie, wzięto zaciągowych z samey Mohilewskiey gubernii.

Cwiczenie ich i uekipowanie zaięło większą połowę 1813 roku: ale to bynaymniey nieprzeszkodziło do zaięcia się naprawianiem spustoszonych ich domóstw, które w końcu sierpnia były prawie skończone: gdyż właśnie w tym czasie batalion przeniosł się z sąsiedzkich do swoich własnych pomieszkań.

W skutek przysyłanych zza granicy rozkazow Waszey Cesarskiey Mości, sprowadzano żony osadnikow z mieysc, gdzie one kosztem skarbowym utrzymywane były. Ci, co ieszcze niebyli żonaci, mieli ułatwione sposoby żenienia się, i w tymże samym czasie dostarczono osadzie koni, bydłe rogate, sprzęt domowy i gospodarski, na mieysce zabranych i zniszczonych przez nieprzyiaciela.

Takowe czynne środki o dobro stanu osady, dały iey wszelką sposobność do porządnego rozpoczęcia prac gospodarskich z początkiem wiosny 1814 roku.

Wasza Cesarska Mość, przesyłaiąc mi osobiste swoie rozkazy; raczyłeś zawsze dodawać, abym wpaiał w umysły osadnikow przekonanie, o korzyściach połączonych z teraźnieyszym ich stanem.

Zaspokoiwszy więc pierwsze istotne potrzeby osadnikow woyskowych, przystąpiono do rozmaitych postanowień i urządzeń, co do porządku osady i zabezpieczenia iey od nastąpić mogących nieprzewidzianych niedostatkow.

1. Użyto Komornikow guberskich, rozdzielono ziemię: i każdy gospodarz osady otrzymał osóbną cząstkę oney na ogrod, sianożęć i wysiew.

2. Założono magazyn zbożowy, z którego osadnicy w czasie nieurodzaiu lub inney potrzeby, mogą pożyczać zboża. Na utrzymanie takowego magazynu każdy połowę rocznego urodzaiu oddaie, drugą zatrzymuie iak swoię własność.

3. W podobnymże przedmiocie złożono summę pieniężną. Na pierwsze zaprowadzenie takowego kapitału, użyto pieniędzy składkowych, czyli spólnych osadzonego batalionu; ilość onych w stosunku do małey liczby osób, niewynosiła nad 114 rubli i 42 i pół kopieyki: późniey coraz się kapitał powiększał i powiększa się w miarę przychodow z rozmaitych gospodarskich artykułow, iak to obaczemy niżey.

4. Dla zarządzania wydziałem gospodarskim ustanowiono Komitet, składaiący się z dowódzcow batalionu i rot.

5. Nakoniec, ułożono początkowe ustawy dla osadzonego batalionu, w których wyłożono główne zasady uporządkowania kolonii woyskowey i objawiono każdemu gospodarzowi te korzyści, z których pożytkować może w nowym swoim stanie. Takowe ustawy były wydrukowane i exemplarze każdemu z gospodarzow rozdane.

Wszystkie takowe urządzenia, oparte są na Naywyższych Waszey Cesarskiey Mości rozkazach, które nawet i w czasie woyny zalecały mi, abym Jemu naypoddanniey donosił o wszystkich przedmiotach, tyczących się osady jeleckiego pułku. Często odbierałem z obozu od Waszey Cesarskiey Mości przepisy, ściągaiące się do ulepszenia osady.

Wykonanie takowych rozkazow raczyłeś Wasza Cesarska Mość widzieć w czasie pobytu swoiego w okręgu tey osady. A przeto ia się ograniczę na samém zdaniu sprawy z wydatkow pieniężnych, od czasu powtórnego osadowienia woyskowych kolonistow.

W ciągu 1813, 1814, 1815 i 1816 roku na urządzenie osady jeleckiego pieszego półku wydane były następuiące summy:

	rub.	kop.
Pozostałe z pierwszego okresu osady, przeznaczone w 1812 roku na kupienie po drugim koniu dla osadnikow - - -	9,930	—

Otrzymano z kassy.

Na wyporządzenie domow zruynowanych przez nieprzyiaciela i na inne przedmioty - - - - - -	25,540	80
Na kupienie bydła rogatego - -	20,850	—
W nagrodę za oddane w 1812 roku zboże i bydło na rzecz woyska czynnego -	54,947	30
Summa	101,338.	30

Z oszczędzenia w batalionie.

Weszło z przyczyny skassowania położonych przy batalionie na rozmaite użycie koni - - - - - -	720	—
Za furaż na nie - - -	5,525	82¼
Wytrącone z gaży będącym w łazaretach na mocy ustaw w takowym przedmiocie - - - - - -	455	49¾
Summa	6,701	32

Z przychodow osady.

Za sprzedane nadpotrzebne zboże i siano	2,578.	7
Arędy za młyny - - -	1,009	$6\frac{3}{4}$
Summa	3,587	$13\frac{3}{4}$
Summa ogólna	121,556	$75\frac{3}{4}$

Z Summy takowey wydano:

Na kupienie dla osadnikow znowu koni, wozow i uprzęży - - - -	58,790	80
Na kupienie bydła rogatego - -	30,671	40
Na kupienie narzędzi rolniczych w zamianę zruynowanych przez nieprzyiaciela	5,769	64
Na kupienie zboża na usiew -	7,000	—
Na zakupienie rozmaitych materyałow do budowania i reparacyi domów zruynowanych przez nieprzyiaciela - -	5,258	$69\frac{1}{2}$
Na kupienie drzewa do budowli -	4,897	—
Za robotę osadnikom - -	12,626	77
Na utrzymanie łazaretow i kupienie lekarstw. - - - - - -	886	$97\frac{3}{4}$
Za poprawienie młynow - -	145	—
Na rozmaite przeiazdy, na artykuły do pisania i rysowania - - - -	2,481	29
Nadgrody nowoożenionym - -	860	—
Summa	124,387	$57\frac{1}{4}$
Wydane nad przychod - -	2,830	82

Wzięte z summy przeznaczoney na budowle maiące się dokonać w 1817 roku.

Wyiaśnienie takowych przychodow i rozchodow ukazuie, iż za drugim usadowieniem jeleckiego pułku, rząd w ciągu lat czterech przeznaczał nowey summy tylko na reperacyą domów i na kupienie rogatego bydła 46,390 80

Inne zaś w liczbie - - - 75,165 95

Weszły albo na zapłatę oddanego na rzecz woyska w 1812 roku zboża i bydła, albo z oszczędności batalionu, albo nakoniec z przychodow własnych osady. A przeto rzeczywiste wydatki skarbowe na pierwsze i drugie usadowienie jeleckiego pułku nie wynoszą nad - - - - - - 119,113 $82\frac{3}{4}$

Na przyszłość potrzebować tylko będą zapomogi na samo zabudowanie według planu Waszey Cesarskiey Mości.

Zdawszy sprawę o wydatkach, które do 1817 roku miały mieysce, mam za powinność przedstawić rys stosunkowy wszystkich części takowey osady, tak, iak się znaydowały w 1817 roku.

I. O liczbie ludzi znayduiących się w okręgu osady.

W czasie usadowienia woienney kolonii w roku 1813 ona się składała z zupełnego batalionu to iest - - - - - ludzi 1000

Zony i dzieci nieznaydowały się przy nich.

Teraz iest u nich kobiet - - - -	797
Kantonistow woiennych - - -	236
Dzieci płci żeńskiey - - - -	304
	2337

II. O liczbie zwierząt domowych.

Stosownie do liczby osiadłych gospodarzy

wydano było ze skarbu koni - - - -	1964
Krów - - - - - - -	982

Teraz maią oni kupionych za własne pieniądze: bydła rogatego - - - sztuk 530

Drobnieyszego - - - - - - 2140

Tu namienic należy, iż zaraza, która nastąpiła po wypędzeniu nieprzyiaciela, wiele zabrała bydła u osadnikow.

III. O magazynie zbożowym.

W czasie początkowego usadowienia nic w nim niebylo zboża czetwierti.

Teraz znayduie się w nim rozmaitego zboża	3460
Nadto wysiano przeszłey iesieni i zostawiono na wysiew wiosenny tegoroczny - -	3910
Summa	7370

Nieliczac w to połowy zboża, która się dostaie każdemu gospodarzowi, po odtrąceniu z całkowitego urodzaiu należney połowy do magazynu.

IV. O Summie pienięzney.

	Rub.	kop.
Przy założeniu takowey summy w 1813 roku pieniędzy składkowych czyli spółki żołnierskiey było - - - - -	114	$42\frac{3}{4}$
Teraźnieyszy kapitał iuż wynosi -	27,795	$3\frac{3}{4}$
Oddano z tey summy na procenta do Lombardu - - - - -	12,000	—

Tem kończę zdanie moie sprawy Waszey Cesarskiey Mości. Wszelkie uwagi moie w tey mierze były nadpotrzebne: publiczność zaś wszystko widzieć może z takowego zdania sprawy.

Na Oryginale podpisano: Jenerał Hrabia *Arakczejew.*

W Petersburgu 13 marca 1817 roku.

Mińsk, dnia 12 marca.

Dzień dzisieyszy, odnawiaiący rocznicę szczęśliwego na potężny tron Rossyyski wstąpienia Nayjaśnieyszego Imperatora, postanowiono w mieście naszém szczególniey odznaczyć, przez wprowadzenie Oddziału Rossyyskiego Bibliynego Towarzystwa. O godzinie 10tey zrana Władze Cywilne, tudzież licznie zebrani Obywatele zgromadzili się do JW. Cywilnego Gubernatora, i tam wynurzywszy hołd nayszczerszego przywiązania i całkowitego poświęcenia się Nayjaśnieyszemu Monarsze, pod przewodnictwem Naczelnika swoiego, udali się do Katedralney Cerkwi, gdzie JW. Arcy-Biskup Miński, Anatoli, po mszy solenney przesłał z licznie zebraném duchowieństwem gorące do Pana Zastępow modły, za pomyślne i długie panowanie nay-lepszego z Monarchow. Powtórzono też same błagalne pienia w kościele katedralnym katolickim, którym iednostaynie JW. Gubernator z całém gronem urzędnikow i obywateli był obecny — O godzinie 12 południowey zebrały się w sali W. Kotowicza rozmaitych Chrześciańskich wyznań tak duchowne, iako i świeckie osoby, urzędnicy i obywatele, w celu otwarcia Oddziału Bibliynego Rossyyskiego Towarzystwa. JW W. Arcy-Biskup Miński Anatoli i Gubernator Cywilny Sulistrowski, wezwani przez JO. Ministra Religii na Wice Prezesow tegoż Towarzystwa, zajęli mieysca swoie, a pierwszy z nich, w przemowie pełney Patryarchalney mocy i ducha prawdziwie chrześciańskiego, tłumaczył zasady świętego Towarzystwa i pożytki, iakie upowszechnione Słowo Boże zdziałać koniecznie na postęp moralności może. Po zakończeniu rzetelnie buduiącego głosu, odpowiadaiącego godności powołania i szlachetney postawie wysłowiaiącego, wszyscy obecni połączyli swe prośby, o złożenie go w Aktach Towarzystwa na wieczną pamiątkę i przykład potomnych — Poczém każdy z naywiększym zapałem kwapił się do umieszczenia siebie w poczet Towarzystwa, tak piękne zwiastuiącego nadzieie.

O 3ciey po południu zgromadzono się na wielki u JW. Gubernatora obiad, na którym przeszło 100 osób łączyło wspólne śluby za zdrowie i długoletnią pomyślność Tego Naylepszego Monarchy, który iedynym szczęścia i pomyślności naszey stawszy się założycielem, tak łaskawie nowemi coraz odznacza panowanie Swoie Dobrodzieystwy.

Koncert przez obecnych artystow wokalny i instrumentalny, na zysk inwalidow dany, zebrał znowu licznych oboiey płci widzow. Kollekta za bilety wyniosła 900 rub. ass.. Poczém teatr do obchodu stosowny, a w końcu klub i oświecenie całego miasta, przedłużały do późney nocy obchód dnia tak drogiego, który, oby naypóźnieysi potomkowie nasi w rozrzewnieniu wdzięcznego serca obchodzić i czcić od pokolenia do pokolenia mogli!

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

PRUSSY

Gazety berlińskie, pod dniem 30 marca ogłosiły Ustawę Królewską, stanowiącą Radę Stanu. Opis tego obchodu teraz umieszczając, samę zaś ustawę i listę członków do Rady Stanu mianowanych, do następnych zostawujemy numerów.

„Ustanowił Król *Radę Stanu*, i do zaprowadzenia jey przeznaczył dzień dzisieyszy, jako rocznicę odniesionego przed 3ma laty zwycięztwa pod *Paryżem*. Po uroczystém nabożeństwie i dziękczynnych modłach w tuteyszym kościele osady woyskowey, w obecności Króla, Xiążąt i Xiężen rodziny jego, tudzież ich dworów, niemniey Prezesa i Członków Rady Stanu, oraz po ukończoney wielkiey paradzie tuteyszego korpusu gwardyi i grenadyerow, udał się Monarcha do przysposobioney w wielkim zamku sali dla installowania Rady Stanu. Zebrali się tam członki tey Rady. Oświadczył im Król wolę swoję względem zaprowadzenia Ra-

dy Stanu i Prezesowi jey, Xiążęciu *Hardenberg*, zlecił, ażeby urządzenie w tey mierze pod dniem 20 b. m. ogłosił. Wynurzył potém Prezes, imieniem swojém i członków Rady Stanu, uczucia wdzięczności Królowi, i zaręczenie ścisłego wypełniania przyjętych obowiązków. Kazał potém Monarcha przeczytać pierwsze swoje rozkazy w Radzie Stanu, i w końcu oświadczył, iż zupełną w Radzie pokłada ufność. Prezes i wszyscy obecni członki Rady Stanu byli tego dnia na wspaniałym obiedzie u Króla w sali rycerskiey; znaydowali się na nim także Xiążęta i Xiężne rodziny Królewskiey, tudzież znakomitsi woyskowi.

Mowa Xięcia Hardenberga.

„*JOO. Xiążęta i JWW. Panowie! Przez dopiero co ogłoszone ustanowienie Rady Stanu, dał Król Jmć wiernym swoim poddanym nowy zakład oycowskiey swojey przychylności, za co mu się należą dzięki uszanowania i wierności całego narodu, szczęśliwie pod berłem Pruskiém połączonego, a zwłaszcza zebranych tu urzędników, których Monarcha do składu swojey Rady Stanu powołać i chlubném zaufaniem zaszczycić raczył.*“

„*Nie możemy na to lepiey zasłużyć, jak ponawiając uroczyste zaręczenie. że i w tym wskazanym nam zawodzie, wiernie obowiązków naszych dla Monarchy i oyczyzny dopełnimy.*“

„*Poznajecie WPanowie z mowy Królewskiey i urządzenia Rady Stanu, do jak wysokiego przeznaczenia jesteście powołanymi. Zwrócone są dziś na was oczy narodu i nadzieje oyczyzny. Nie chcemy ich łudzić; postanowiliśmy owszem prostą drogą słuszności odbywać dzieło nasze. Skutki czynów ludzkich są w mocy Boskiey; lecz człowiek szlachetnie myślący, powinien całą usilność w życiu swojém zwracać, na uczynienie czegoś trwałego, aby wtedy, kiedy już imie jego zaginie w pamięci historyczney, publiczne jego dzieła wydawały ciągłe w narodzie owoce. Pamiętaymy zawsze o tym celu; ułatwiemy przez to zamiary naszego Monarchy; uiściemy sprawiedliwe nadzieje oyczyyny; zostawiemy szacowny spadek dla następnych pokoleń.*“

„*Jesteście szczególniey powołanemi do ważnych czynności, abyście brali pod rozwagę urządzenia, jakich potrzeba i zarząd kraju wyciągają; abyscie podług sumnienia i światła waszego roztrząsali projekta, które władze administracyyne w tey mierze podadzą, oraz interessa, które wam Król Jmć poleci; nakoniec, abyście poprawiali to, co istnieje, a tworzyli nowe tam, gdzie potrzeba.*“

„*Bardzo niedoskonale uiścilibyśmy się z tego, czego czas i potomność mają prawo domagać się od nas, gdybyśmy usiłowania nasze w ciasnym obrębie chwilowey potrzeby zamknęli. Nie jest zamiarem naszym odrzucać to, co istnieje, z tey jedynie przyczyny, iż kunsztowne rachuby teoryi czego innego wymagają, ani też abyśmy szanując starożytność, żadney w niey nie uczynili odmiany; lecz, abyśmy się rozsądnie stosowali do teraźnieyszych okoliczności krajowych, oświecenia narodu i tego, czego czas wyciąga.*“

„*Nic nie jest zupełnie doskonałém na ziemi; lecz prawodawcy są narzędziem, które Opatrzność do ukształcenia pokolenia ludzkiego wybrała. Myśl ta powinna nami kierować, bydź duszą porad naszych i celem naszych postanowień. Wtenczas tylko potrafiemy dopomódz do ustalenia trwałey pomyślności kraju i udzielności narodu naszego. Takie tylko usiłowania mogą stać się przykładem, przez który Prussy godnie pierwszy krok zrobić powinny. Z chwałą dobiły się Prussy pokoju; mają go utrzymać i ustalić wewnątrz i zewnątrz; wewnątrz przez obywatelskie cnoty: posłuszeństwa Królowi i prawom, wierności, uczciwości i prostoty obyczajów; zewnątrz zaś, przez potęgę narodu, który zaszczyt tronu i kraju oraz niepodległość wyżey ceni nad wszystkie dobra świata, a umocniony świętą swoją wiarą, przywiązaniem do swoich Monarchów, pamięcią na świetne dzieła przodków, może wystąpić śmiało na odparcie niesprawiedliwey zaczepki, i ma wstręt od niesprawiedliwego zgwałcenia traktatów.*“

„*Ufność w narodzie jest nigdy niewyczerpaném zrzódłem dla dzielnego Rządu, w jakimkolwiek mógłby bydź stanie z powodu okoliczności czasowych. Ufność tę, którey nayświeższe dzieje Pruskie nieśmiertelny wzór wystawują, powinniście utrzymywać, ożywiać i umacniać. Wielkie w ostatnich latach wypadki, do których Prussy równie chwalebnie, jak szczęśliwie, należały, połączyły obce prowincye pod berło Królewskie. Jeograficzne ich położenie, dawnieysza konstytucya, prawodawstwo i stosunki z krajami sąsiedzkiemi, nadają większą rozciągłość potrzebom krajowym i nowe interessa stanowią. Lecz i tu wszelką przeszkodę pokonamy, jeśli nigdy niezapomniemy, iż nie dla jedney chwili, ale dla trwałego dobra kraju pracować mamy. Zjednamy sobie błogosławieństwo i nowych poddanych Królewskich skłoniemy do współubiegania się w pokładaniu ufności w rządzie i ukazywaniu miłości oyczyzny. Pamiętaymy zawsze, iż niezachwiana miłość, niezmienna ufność narodu, jest zasadą tronu, na którym Opatrzność ukochanego naszego Monarchę posadziła.*“

„*Kray Pruski powinien dowieść światu, iż prawdziwa wolność i prawy porządek, iż równość w obliczu prawa i osobiste bezpieczeństwo, iż pomyślność szczególnych osób i całego narodu, iż nauki i kunszta, iż nakoniec, (jeżeli inaczey bydź nie może) męztwo i wytrwałość w walce za oyczyznę, naypewniey i naylepiey się rozwijają pod rządem sprawiedliwego Monarchy.*“

„*Taką wspólnie przejęci chęcią, rozpoczniymy dzieło, które nam Król Jmć polecił; godni zaś jego łaski i ufności, odbieraymy nagrodę w ukontentowaniu jego, a wieńce obywatelskie w błogosławieństwie narodu; abyśmy opuszczając zawód ziemskich naszych czynów, mogli z sobą zabrać przekonanie, żeśmy wiernie obowiązków dopełnili, i na wdzięczną pamięć potomności zasłużyli.* Boże błogosław Króla, rodzinę jego i Naród!“

I. Reskrypt Króla do Rady Stanu.

Postanowiłem w urządzeniu pod dniem 22 maja r. 1815, względem utworzyć się mającey reprezentacyi narodu, iż w *Berlinie* ma bydź ustanowiona Kommissyja, któraby z światłych urzędników krajowych i właścicieli ziemskich złożona, zatrudniała się organizacyą Stanów prowincyjonalnych, i reprezentantów narodu, oraz ułożeniem Konstytucyi, według zasad objętych w wspomnionem zarządzeniu a to pod przewodnictwem Kanclerza Państwa. Woyna, tudzież oznaczenie stanu posiadłości i organizacya zarządu, wstrzymały dotąd przywiedzenie, tego do skutku. Dziś po ustanowieniu Rady Stanu, chcę wziąć z pomiędzy niey urzędników do wzmiankowaney Kommissyi, i uskutecznienie mojego zamiaru teyże Radzie polecić. Do tey Kommissyi przeznaczam WPana, Kanclerza Państwa, jako prezydującego; Xiążęcia *Radziwiłła*; Jenerała piechoty Hrabiego *Gneisenau*; Ministra Stanu *Brockhausen;* Ministra Stanu Barona *Altenstein*; Ministra Stanu *Beyme*; Ministra Stanu i Sprawiedliwości *Kircheisen;* Ministra Stanu Barona *Humboldt*; Ministra Stanu i przychodów Hr. *Bülow*; Ministra Stanu i spraw wewnętrznych *Schuckmann*; Ministra Stanu i policyi Xiążęcia *Wittgenstein*; Ministra Sekretarza Stanu *Klewitz*; Jenerała Porucznika i Jenerała Adjutanta *Knesebeck;* Dziekana Hr. *Spiegel*; taynego Radcę *Stögemana*; Jenerałá Majora *Grollmann*; rzeczywistego taynego Radcę poselstwa *Ancillon*; Radcę Stanu *Rehdigier*; taynego Radcę sprawiedliwości i Professora *Sawigny;* taynego Radcę poselstwa *Eichhorn*; oraz jednego członka z prowincyi Nad-Reńskich, który późniey weydzie do Rady Stanu.— Kommissyja ta zaymie się naprzód przyzwaniem właścicieli gruntowych z prowincyi; czynności jey będą przełożone na Radzie Stanu, która poda Mi swoje wnioski, po czém to, co daley wypadnie, postanowię. — W *Berlinie* d. 20 Marca 1817 roku.

(Podpisano *Fryderyk Wilhelm.*

II. *Reskrypt Króla do Rady Stanu.*

Jednym z pierwszych przedmiotów, które Radzie Stanu polecam, jest troskliwe zgłębienie załączonego, a przez Ministra przychodów podanego projektu do prawa względem podatków krajowych. Do wypracowania tak ważnego przedmiotu, mianuję Ministra Stanu Barona *Humboldt*, jako prezydującego; Xiążęcia *Radziwiłła*: Xiążęcia *Puttbus*; rzeczywistego taynego Radcę Rejencyi *Friesse*; rzeczywistego taynego Radcę skarbowego *Ladenberg*; rzeczywistego taynego Radcę sprawiedliwości *Diederichs*; rzeczywistego taynego Radcę skarbowego *Rother*; taynego Radcę poselstwa *Hoffmann*; Radcę Stanu *Rehdiger*; Radcę Stanu *Scharnweber;* taynego Radcę skarbowego *Beguelin*; taynego Raecę Rejencyi *Dewitz*;

taynego Radcę skarbowego *Ferber*; 10 naczelnych Prezesów prowincyy. Dzieło to ma bydź przedstawioném Radzie Stanu, którey zdania oczekuję do dalszego mojego postanowienia. — W *Berlinie* 30 Marca 1817.

(podpisano) *Fryderyk Wilhelm.*

W tymże dniu posunął Monarcha wielu officerów na wyższe stopnie, a między niemi Jenerałowie Majorowie: *Kessel*, Xiążę *Biron*, Hr. *Schlieffen*, *Bronikowski*, *Gaudi*, *Rauch*, *Horn*, *Dobschütz*, *Krawt*, Hr. *Lindenau* i *Schoeler*, Poseł nasz w *Petersburgu*, zostali Jenerałami Porucznikami etc.

ANGLIA

(*z Korresp. hambur.*) *Londyn, dnia 23 marca.* — Lord *Exmouth* bywa teraz codzień w Admiralicyi — Z Birmingham mianowana została Deputacya z nayznakomitszych mieszkańców do Londynu, dla przełożenia ministrom niemożności wyżywienia wielkiey tam liczby ubogich — W arsenałach Północney Ameryki wzięto się czynnie około budowania liniowych i woiennych statków, i zaczęto znowu dwa okręty liniowe i dwie fregaty, które w ściu miesiącach ukończone będą — Na zgromadzeniu Izby Kompanii Wschodnio-Indyyskiey, na uczynione pytanie, iż żadne wiadomości z Chin nieprzychodzą, odpowiedział Prezydent: Wiadomo, że Cesarz Chiński mocno był rozgniewany na Lorda *Amherst*, który przybywszy do Pekinu, zaraz okręty swoie odesłał. podobno dla rozpoznania żółtego morza; i powtóre, nie upadł na twarz przed Cesarzem, co u chińczyków hołdownictwo oznacza — Według doniesień tuteyszych gazet, orszak Bonapartego wynosi 42 osoby — Lord *Amherst* w bożnicy chińskiey, gdzie iego towarzysze nocegowali, widział obraz, albo statuę Chrystusa Pana, o którym Bonza powiadał, że ten Bóg ma przymioty Niepoiętego. Cesarz Kanghe darował ten obraz temu kościołowi — Pod tytułem: „ *Manuscript venu de Saint Helene.* „ krąży tu pismo, które ma bydź dziełem samego *Bonapartego*. Wydawca mówi zawsze w trzeciey osobie. Wydał on to pismo, (powiada) gdyż iego charakter i niektóre okoliczności zmienione zostały i że on w oczach swego syna i potomności takim się chce pokazać, iakim iest rzeczywiście. Wszystko, co on uczynił, musiałby uczynić. Aby światu pokazać, że się nieprzywiązał do strony Burbonów, dla tego był przymuszony zamordować Xięcia *d'Enghien*. Aby systemat lądowy do skutku przywiódł, wpadł do Hiszpanii pónieprzyiacielsku i t. d — Wywóz z Ameryki w roku przeszłym wynosił około 82,000,000 dollarów — Według niektórych doniesień P. *Chateaubriand* znowu się w *Paryżu* na dworze ukazał.

Londyn dnia 25 marca. Lord *Holland*, wyraża jedna z gazet tuteyszych, dla tego tylko obstaje tak mocno w Parlamencie za *Bonapartym*, i stara się go uwolnić z wyspy s. *Heleny*, azeby można go było potém wezwać, do teatru *Drury Lane*, gdzie naprzemian z Panem *Kean*, udawałby *Bajazeta*, *Richarda 3go*, *Makbeta* etc.

Z powodu ostatniego powstania Negrów na *Barbados*, jak wiadomo, postanowionem było przeprowadzić woyska Negrów. Dnia 27 lutego przybył jeden regiment czarnych z St. *Kitts* do *Gibraltaru*.

Nie potwierdziła się dotąd pogłoska, że 2 okręty szwedzkie, płynące do *Marsylii*, zabrane zostały przez kaprów Algierskich.

Dowódzca drugiey wysłaney do Afryki expedycyi, Major *Peddie*, umarł także, przed dóyściem do *Nigru*.

Wczora miało się znowu odprawić zgromadzenie ludu na *Spafield*; ale że akt *Habeas Corpus* jest zawieszony, przywódzcy zatém osądzili za przyzwoitą, odłożyć je do późnieyszego czasu.

Dnia 7 stycznia okropna burza skołotała wiele okrętów pod *Rio-Janeiro*.

Lord *Castlereagh* zwichnął nogę, i nie może wychodzić z domu.

Xiężna *Orleans* była ostatniey soboty z pożegnaniem u Króla. Opuści ona z mężem swoim *Anglią* d. 8 kwietnia, udając się na mieszkanie do *Francyi*.

W *Bath*, podczas ostatniego zgromadzenia ludu, ukazał się także Pan *Hunt*; ale z sykaniem od obecnych był przyjętym. Wołano: „ Obeydzie się bez *Hunta*; obeydzie bez mówcy Spafieldskiego! Zreformuy sam siebie! etc. „*Hunt* chciał mówić jeszcze do ludu z gospody jedney przez okno; ale zagrożono mu czytaniem aktu przeciw buntownikom, i zaniechał perorowania.

Lord *Cochrane* chce wyjechać do Ameryki południowey. Ogłosił przynaymniey, że chce wyprzedać ziemski majątek swóy, *Holyhill*, dla zebrania 10,000 f. s. na drogę do Ameryki południowey.

Jedna z naszych gazet wieczornych zawiera dzisia co następuje: Dowiadujemy się, że Pan *Vaugham*, który nie dawno z Hiszpanii tu przybył, wysłany jest od *Sir Henry Wellesley*, dla przełożenia powtórnego ministrom, że dwór Madrycki wzywa pomocy tego kraju w walce z powstańcami prowincyy południowo amerykańskich. Tym czasem przełożenie to zostanie bezskutecznem.

Bil przeciw zgromadzeniom buntowniczym otrzymał wczora w Izbie niższey jeszcze jeden dodatek, który wszystkie publiczne zgromadzenia w *Westminster* podczas posiedzeń parlamentowych o ćwierć mili od domu parlamentowego przenosi.

(*Z gaz. berl. w teyże dacie*) W niedzielę zgromadziła się rada gabinetowa w domu Lorda *Castlereagh*, który dotąd z domu nie wychodzi.

Wynoszenie się do Ameryki trwa ciągle. Holenderski okręt *Johanna*, który ostatnich dni stycznia do *Norfolk* przybył, przywiózł 300 emigrantów. Amerykański okręt *Golon* z *Bostonu*, zabrał znowu mnóstwo Anglików. Mówią, iż mają bydź przedsięwzięte środki dla zapobieżenia emigracyi; od czasu zawieszenia aktu *Habeas Corpus*, większa jest obawa od buntowników, którzy się za krajem znayduią, aniżeli gdyby w *Anglii* byli, gdzie ich w karbach utrzymać można — Regiment jeden powrócił z *Jamaiki*, po 12sto letnim pobycie w Indyach zachodnich; półk utracił przez ten czas 70 oficerów i 2,000 żołnierzy, a teraz liczy 1000 głów.

Okoliczność, że Lord *Exmouth* prawie codzień bywa w *Admiralicyi*, dała powód do pogłoski, że czynią się przygotowania do nowey wyprawy przeciw Algierowi. Nie odebrano wprawdzie jeszcze od Konsulów z portów morza śródziemnego urzędowych wiadomości, któreby potrzebę tey wyprawy okazywały; atoli, podług listów z *Marsylii* zdaje się, że Dey Algierski rozpoczął znowu okrutne swe uzbrojenia przeciw poddanym państw chrześciańskich.

Od rządu perskiego miała zayśdź prośba do naszego rządu, względem zaciągnienia do służby perskiey oficerów angielskich na połowie żołdu zostających, dla wprowadzenia taktyki europeyskiey do Persyi, i aby się obeyść można bez dawnieyszych oficerów Bonapartego, których wiele do Persyi udadź się miało.

Dozwala się drukować Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

DODATEK

WILNO DNIA 6 KWIETNIA 1817 ROKU.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

FRANCYA

Z Lille, d. 18 marca czytamy: „Dziś zrana przybył tu W. Xiążę Jmć *Mikołay*, którego przyiazd Hrabia *Lauriston* poprzedził. Na rozkaz Króla czyniono mu honory, iakie się Xiążęciu królewskiey familii należą. Jenerał Porucznik Margrabia *Jumilhac*, na czele garnizonu, spotkał W. Xięcia na granicy tuteyszey twierdzy. O godzinie 10tey stawili się u W. Xięcia Urzędnicy miasta i woyskowi: imieniem miasta było dane śniadanie. O południu W. Xiążę Jmć udał się do *Maubege i Bruxelli.*

Paryż, dnia 24 marca. Wiele członkow Izby Deputowanych opuściło Paryż i udało się do swoich departamentow. Zaledwo się ich tyle zostało, że sessye do czasu odroczenia odbywać się mogą.

Napisana przez Pana *Arnaud* trajedya: *Germanik*, wystawioną tu była. Autor, członek instytutu, nie łączył się z żadną partya, aż do Bonapartego powrotu w marcu 1815, kiedy się za nim oswiadczył, a późniey przez Króla na wygnanie skazany został. Przyiaciele iego wspierali oklaskami swemi tę sztukę; ale gdy żądano wymienienia po imieniu autora: powstał zgiełk wielki; przyszło do bitwy, a wpośród okropney wrzawy ukazał się *Talma* i oświadczył: iż życzeniem autora iest, ażeby imie iego nie było wymienione.

D. 7 t. m. w kościele *N. Panny*, ochrzczony był żyd, imieniem *Jakob*, a potém wziął slub z Panną *de Solignac.*

Paryż, dnia 26 marca. Król nie używa dotad ieszcze upodobanych sobie przeiazdżek, chociaż od niedawnego czasu piękną mamy pogodę. Codziennie zas pracuie N. Pan z ministrami.

Rossyyski minister policyi, Hrabia *Bałaszew*, przybył do *Paryża* — Hiszpański poseł, Hrabia *Peralada*, zmieniony będzie przez Hrabiego *Nuunez*, który dotąd w Londynie zostawał.

Xiążę *Richelieu* obrany został przez Akademią sztuk pięknych następcą po Hrabi *Vaudreuil*

Policya zabroniła ukazywać się po teatrach na parterze ze szpadami i kiiami. Niewolno też na wołanie publiczności ukazywać się ani aktorom, ani aktorkom.

PP. *Maret i Röderer*, którzy dopominali się o przywrócenie prawa własności, przegrali sprawę i muszą zapłacić koszta prawne.

W *Troyes* skazane zostały różne osoby na śmierć, za podobny spisek, iak *Pleigniera*, między innymi herszt spisku *Eb ltas.*

Jenerał *Savary* wydał w Anglii pisemko, w którem usiłuie okazać, że nie przyłożył się bynaymniey do śmierci Kapitana *Wright* w roku 1805, a winę tego zwala zupełnie na *Fouché*. — Panna *Garnerin*, ma wznosić się na balonie, na dochod ubogich *Paryża* i 70letniey siostry *Blanchard*. — Pismo, które się tu ukazało pod tytułem: „*Carnot*„ skonfiskowane zostało — Tuteysza Królewska Akademia umieiętnosci, przeznaczoną przez P. *de Lalande* astronomiczną nagrodę, przysądziła P. *Bessel*, Dyrektorowi obserwatorium w *Królewcu* — Minister policyi, Hrabia *de Cazes*, który dawniey w *Hollandyi* za *Ludwika Bonapartego*, urząd sprawował, ma teraz lat 37. Jeden z iego braci iest prefektem departamentu *Tarn*, a drugi iest członkiem municypalnosci w *Bordeaux* — Xiążę *Wellington* ciągle tu bawi i ieszcze do *Maubeuge* niewyiechał. — Naradzenie się Kommissyi tayney Skarbowey przerwała gwałtowna z gradem burza: „*Widzicie Mpanowie*, (*zawołał ieden z Deputowanych*) *Niebo oświadcza się przeciwko wniesionemu budżetowi*.„ Wcale nie odpowiedział drugi, ono rzuca nam białe tylko gałki, przez co potwierdzaiący głos daie. — Tuteyszy zegarmistrz, *Hervius*, wynalazł nowy gatunek zegarkow, *Podométre* zwanych, które wymierzaią i wskazuią dokładnie długość przebytey drogi.

Czytamy w gazecie ryzkiey, *Zushauer*: „Podług listow prywatnych, biegała w *Paryżu* pogłoska, bardzo ieszcze potrzebuiąca potwierdzenia, o śmierci *Napoleona Bonapartego* na wyspie s *Heleny*. (W ostatnich gazetach angielskich nic o tém nie namieniaią)

W tey chwili właśnie wyszło pisemko: „*La France et la Coalisation*.„ Autorem iego ma być oficer gwardyi narodowey paryzkiey. Celem tego pisemka iest pokazać, że pobyt sprzymierzonych woysk, do ostatniego nieszczęścia *Francyą* przywiódł i że czas pozbydź się tych niemiłych gosci. Pisemko to iest iakby głosem dzwonu do powstania wzywaiącego, przeciw obcym woyskom znaydującym się we *Francyi*. Powiadaią, że Poseł angielski zaniosł skargę do tuteyszego rządu przeciwko autorowi. Jeden z Anglikow utrzymywał, że to iest niesłusznie: bo któż zabroni dziecięciu płakać, gdy rózgą dostanie.

W *Nismes* powtórnie miał zrobić się rozruch; Jenerał pewny z *Paryża* posłany został, dla rozbroienia tam gwardyi narodowey. Obywatele *Nismes* oddawna mieli zwyczay, dawać zastępcow z ludzi naypodleyszych, zbrodniarzow, którzy z galer i więzień pouciekali. Policya paryzka starała się, ażeby się wiadomość o tym wypadku nie rozchodziła

Xięgarz *Dentu*, za wydrukowanie pisemka przeciw Ministrowi Hrabiemu *de Cazes* przed Sąd iest powołany; również Panowie *Comte i Dunoyer* wydawcy *Cenzora* maią mieć wkrótce sprawę — Zbiera się teraz niezmierna ilość ciekawych na polach Elizeyskich dla przeyrzenia się, iak są zalane. W wielu mieyscach kraju naszego wylewy rzek przerwały wszelkie związki — Słoń samica w ogrodzie królewskim maiący lat 40 zakończył życie na apoplexyą. Był on niegdyś własnością Xięcia *Oranii*, i z Hollandyi sprowadzony do Francyi — Gazety angielskie pod 18 marca piszą: „Słychać, iż stronnictwa we Francyi chcą się z sobą szczerze poiednać, coby znacznie ułatwiło przyszły wybór piątey części członkow Izby Deputowanych — Kapelan kaplicy nadworney w *Vincennes* czyni przysposobienia do obchodu rocznicy śmierci Xiążęcia *d'Enghien*. W mieyscu, gdzie wspomniony Xiążę został rozstrzelany, ma bydź wystawiony obelisk z stosownym napisem — Król Sardyński domaga się od Francyi zwrotu klevnotow korony, które w początkach rewolucyi posłał na zastaw do *Amszterdamu*, a które potém Francuzi, iako własność nieprzyiacielską zabrali. Ciekawą iest rzeczą: czyli się te kleynoty w skarbcu naszym znayduią i iakim sposobem Król Sardyński praw swoich dowiedzie.

Dozwala się drukować; Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

OGŁOSZENIA

1. Od Wileńskiego Rządu Guberskiego. Stosownie do postanowienia tego rzadu, dom kupca Alexandra Słuckiego w mieście Wilnie za Ostrą bramą położony, zostający pod wiedzą Policyi za skarbową od Słuckiego należność, od d. 25go teraźnieyszego aprila ma bydź wypuszczony w arędę; a zatem życzący zapłacić wyżey oświadczoney już przez Hrabiego Pocieja arędowney roczney summy, 2400 rubli assygnacyynych, zechcą przybywać do tegoż Rządu dla licytacyi na terminy, pierwszy d. 7go drugi d. 9go, a trzeci i ostateczny d. 12go teraźnieyszego mca Aprila. Dnia 15go 1817 roku.

Assessor Jan Iskrycki.

Poprawa Omyłki.

W drugim dodatku do Nru 26go, 27go i 28go Kuryera Litewskiego w ogłoszeniu od Rządu Guberskiego, o wypuszczeniu folwarków mieskich, w arędę, w dniach przeznaczonych na terminy licytacyi zamiast: *a 3ci dnia 1 następującego miesiąca Apryla*, czytać na należy: *a 3ci dnia 16 etc.*

1. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc

W skutek Dekretu Sądu Magistratu Wileń roku mca dnia zapadłego z powództwa Urodzonego Ignacego Kotkiewicza jako Aktora sprawy cytując debitorów przed Sąd Magistratu Wileń., do złożenia summ do massy majątku tegoz Kotkiewicza należnych z procentami wypadającemi wciągu sześciu tygodni od podania do Gazety Kuryera Litewskiego nineyszego Pozwu Edyktalnego do Kancellaryi miasta Guberskiego Wilna lub czynienia w Sądzie Magistratu Wileńskiego przez Prokuratorów Plenipotencyami Urzędowemi zaszczyconych przeciwko niżey opisanym dowodom ku wsparciu należności prawney explikacyi, a mianowicie pozywają się za inskrypcyami i pisma dowodami Urodzeni Jan Jasiński Stolnik, Hipolit Kozubowski Kurator, Antoni, Paweł i Józef Michałowscy przybierający tytuł Sukcessyi po zeszłym Kajetanie Michałowskim Komorniku Wiłkomierskim, Symon Giec Burmistrz otrzymujący fundusz Kajetana Michałowskiego o złch 464 gr. 10, za zeszłego Kajetana Michałowskiego, Alexander Narbutt b. Marszałek Lidzki od roku 1804 Junii 30 o rubli 9 kop. 40, Sobolewski Marszałek Tryb. 1806 Julii 10, o rubli 13 kopiejek 8½ Buchowiecki Star 1806 maja 26 o rubli 7 kopiejek 62 Woygotow Deputat 1807 Junii 6 o rubli 14 kopiejek 20, Wielebne Panny Teresa i Kazimiera Zakonu S. Benedykta Mniszkom Zabłockim siostrom rodzonym Sukcessorkom Michała Zabłockiego Regenta 1807 Xbra 27 o rubli 20 kopiejek 34 Tyszkom Skarbnikom 1806 i 1807 8bra 16 o rubli 22 kopiejek 8, Maciey Popławski Pisarz Grodzki Lidzki i jego Sukcessorowie 1808 9bra 25 o rubli 10 kopiejek 65 Zygmunt Szalewicz 1808 9bra 25 o rubli 5 kop. 75. Kazimierz Skurewicz i jego Sukcessorowie 1806 marca 26 o rubli 30 kop. 14. Graf Antoni Plater 1807 marca 22 o rubli 59, Graf Krzysztof Plater 1807 marca 22 o rubli 42 kop. 26 Jan i Aniela Konczewscy 1808 maja 30 na dokument o rubli 15 za regestrem o rubli 1, kopiejek 59 Zboromirski Sekretarz 1807 Julii 14 o rubli 11 kop. 95, Kasper Grużewski 1807 8bra 2 o rubli 8 kop. 50, Gordewski i jego sukcessorowie 1808 9bra 2 o rubli 67 kop 30, X Józef de Blok i XX. Kanonicy Regularni 1808 Xbra 22 o rubli 35 kop. 59 Dobozyński Pisarz 1808 maja 21 o rubli 5 kop. 5. Ambrozy Korsak 1809 marca 20 za dokumentem o rubli 29 kop. 40, Kimbarowa Chorążyna i jey Sukcessorowie 1809 Augusta 12 o rubli 11 kop. 10, Joachim i sama Jmść Narbutowie 1809 Januar 27 o rubli 26 kop 83, Michniewicz 1809 1810 Februar. 72 o rubli 13 kop 23, Peterzelli 1809 Apr 26 o rubli 88 kop. 50, Jozef Rzeuski 1810 Febr. 12 o rubli 11, Węchłowicz Dworzanin b. D. P. i jego Sukcessorowie 1809 9bra 22 o rubli 24 kop. 52½ Fiedorowicz Regent Wiłkomierski 1810 9bra 30 o rubli 4 kop. 80, Chołostowski 1811 Januar. 26 o rubli 10 kopiejek 35, Józef Stachowski i iego Sukcessorowie 1811 Julii 6 o rubli 24 kop. 71, Rudanowski Plac Adjutant 1809 1810 8bra 4 o rubli 10 kop 67½. Adam Ciechanowiecki 1811 marca 30 o rubli 15 kop. 95 Tadeusz Rewiński 1811 Junii 24 o rubli 145 kop 18½ Eliasz Bilenowicz 1811 maja 20 o rubli 44 kop. 95 Gryfin Sekretarz 1810 Januar. 1 o rubli 19 kop. 7½ Imiałkowski Rot i jego Sukcessorowie 1810 mar. 6 rub 37 kop. 36 Nowogrodzki Pisarz i jego sukcessorowie 1810 Jan. 1 rubel 1 kop. 50, Franciszek Wysocki Ziem Kowieński Sprawnik 1811 mar. 17 o rubli 20, Jan i Kazimierz Ciechanowieccy 1802 maja 2 rubli 14 kop. 7½. Rafał Pisanko Sędzia 1807 Julii 6 o rubli 9, Tomasz Reyzer Prezydent miasta 1811 Augusta 14 o rubli 150, Aniela Maciejowska b. Marszałkowa Trocka i jey Sukcessorowie 1815 7bra 2 o rubli 39, Ignacy Jodkowski 1811 maja 30 o rubli 12, kopiejek 98½, Porukiewicz Dzierzawca Poczty 1812 9bra 24 o rubli 20 kop. 76½ Franciszek Biergiell Adwokat 1812 Febr. 3 o rubli 11 kopiejek 32½, Opanowicz Garcarz i jego Sukcessorowie 1812 mar 27 o rubli 21 kopiejek 5 Brzozowski Sowietnik i jego Sukcessorowie 1812 Julii 7 o rubli 41 kop. 75, Ziernowow Kapitan wóysk Rossyyskich i jego Sukcessorowie 1814 Apr. 23 o rubli 4 kopiejek 38, Zofia Berlimanowna Guwernantka 1812 8bra 5 o rubli 11 kop. 52½ Krzyżanowski Radny 1812 Xbra 19 o rubli 9 kopiejek 70, Jasiński oboźny Wileń 1808 maia 15 o rubli 121 kop. 64½. Marcin Sobolewski 1813 Apr. 7 o rubli 36 kop. 74. Bobolewicz Major wóys Rossyyskich i jego Sukcessorowie 1813 Febr. 14 o rubli 6 kop 67, Baron Rozen Kapitan 1813 Jan. 20 o rubli 4, Katerzyna Kaczyńska 1816 8bra 9 i jey Sukcessorowie o rubli 123. Antoni Jasiński były Czeladnik przy handlu 1816 o rubli 157 kop. 2½, Homarowicz Strabczy i jego Sukcessorowie 1811 Apr. 13 o rubli 7 kop. 55, Pclitowskiemu i jego Sukcessorom 1805 o rubli 22 kop. 4, Mikołajowi Szulcowi i jego Sukcessorom i opiekunom 1811 Julii 10 o rubli 9 kop. 85, Janowi Wileńskiemu 1812 rubli 1 kop. 52. Stanisławowi Pańkowskiemu 1814 maja 140 rubli 11 kop. 60, Rafałowi Bieńkowskiemu Sędziemu 1814 marca 11 o rubli 2 kop 20, Onufry Eytmin Sędzia Granniczny Trocki 1813 9bra 23 rubli 75 kop 97½ Antoni Paszkiewicz i jego Sukcessorowie 1811 mar. 27 o rubli 8 kop 25 Tadeusz Woyniłłowicz Komornik 1814 Xbra 7 o rubli 15 Michał i Franciszek Sawiccy 1816 Junii 24 o rubli 10 kop 54, Klidow Ekonom 1815 Augusta 1 o rubli 9 kop. 50, Jozef Urbanowicz Regent Ziem. 1816 Apryla 29 o rubli 4, Szoszycki 1816 maja 16 o rubli 2 kop. 60, Jan Dudolewicz muzyk 1816 Junii 13 o rubli 8, Jan Jefimowicz Inspektator części 6 1812 Julii 12 o rubli 17 kop. 11, Inspektor Szyszkin Policyi 1816 8bra 14 o rubli 9 kop 35, Łubowski Kapitan Garnizonu 1815 Jan. 9 o rubli 5 kop. 30, Boniewski 1816 Julii 13 o rubli 39 kop. 40, Bogusław Bonawentura 1816 Julii 13 o rubli 2 kop 50. Adam Kamiński muzyk 1816 8bra 6 o rubli 10 kop. 80, Renier w Ulinie 1817 Jan. 7 o rubli 34 kop. 25½, Fleyszer 1816 Aug. 1 o rubli 33 kop. 38, Druszkiewiczowie 1816 Augusta 10 i Apr. 26 o rubli 9 kop. 30, Dmuchowski 1816 7bra 7 o rubli 2 kop 45. Czernikow Kapitan 1817 Augusta 16 o rub 412 kop 53, Stanisław Jankowski 1816 8bra 15 o rubli 6 kop. 42½, Maciey Pawłowski 1816 Xbra 27 o rubli 22 kop 86½. Michał Perkowski 1816 Xbra 28 o rubl. 24 kop. 27, Leonard Woytkiewicz 1816 Xbra 28 o rubli 35 kop. 49½, z Demy zastępca Prezydenta w Wilnie 1816 o rubli 20, Wołodko Assessor 1815 7bra o rubli 5. Andrzey Klewscyński 1816 Xbra 22, o rubli 14 kop. 81, Berko Podradczyk 1812 o rubli 6 kop. 45 Ciechanowski Inspektor 1811 Jan. 29 rubel 1 kop. 82½ Dziekoński 1816 Xbra 22 o rubli 2 kop 40, Wilczyński Adjutant 1816 Xbra 27 o r. 1 kop. 22, Statkiewicz 1816 Xbra 27 o rubli 19 kop 49, Sylwestrowicz 1816 Xbra 27 o rubli 20 kop. 79½, Dominik Malewicz 1815 1816 o rubli 15 kop. 34, Waszkiewicz 1815 Xbra o rubli dwa, Julian Orłowski Major 1812 9bra 10 o rubli 5 kop 55 i pół, Jan Perkowski 1816 Apr. 7 o rubli 8 kop 40, Mikołay Poskiewicz Kandydatt Medycyny 1816 Apr 1 o rubli 6, Chryzostom Wiszniewski 1816 7bra 7 rubli 4 kop. 91 i pół, Józef Gruzewski Prezydent Grodzki Lidzki 1808 7bra 13 o rubli 21 Symon Zytkiewicz 1808 maja 3 o rubli 30, Michał Skorulski 1812 maja 14 o rubli 6. X. Franciszek Szukowski i jego Sukcessorowie 1807 Xbra 12 o rubli 12. Anna Wilsonowa Bereyterka 1813 7bra 25 o rubli 6. Jan Sokołowski Expeditor 1810 Xbra 24 i jego Sukcessorowie o rubli Srebrnych 100, Stanisław Krasnicki były Kwatermister 1807 maja 11 o rubli 13 kop. 50. X Eliasz Kaznodziey Karmalitow 1808 o rubla jednego kop. 59 i pół Krzywobłocki Deputat i jego Sukcessorowie 1807 o rubli 4 kop 35, Miedziakowski b. Sukolektor 1816 Julii 6 o rubli 4 kop 52 i pół, X. Ryło i jego Sukcessorowie 1807 o rub 6 kop. 46, Rawiński Pisarz Wołkowyski 1808 7bra 13 o rub. 5 kop. 12 Weyzenholo Inspektor 1812 Junii 10 rubli 3 kop. 25, Sobańskiey Prezydentowey 1816 Aug 19 o rub. 6 kop. 25, zawiadowca kancellaryi Policyi Wileńskiey 1807 1808 o rubli 60 kop 5, Paszkiewicz Komornik, lub iego Sukcessorowie 1803 Xbra 15 o rub. 22 kop. 67 i pół, Chrzanowski 1806 o rub. 4 kop. 20, Romanowicz były Deputat wywodowy Wileń. i iego Sukcessorowie 1806 o rubli 6, Alexandrowicz Chorąży 1806 o rub. 1 kop. 80, Kończa i iego Sukcessorowie 1806 o rub. 5 kop. 41, X. Rogowski Pleban Sgo Kazimierza 1811 rub 2 kop. 30, Eygird były Sekr. komisyi nad Magistratem i iego Sukcessorowie 1810 o rub. 3 kop. 60, Kaczanowski 1811 o rubli 7 kop. 95, Sawicz były kwartalny i iego Sukcessorowie 1810 o rub. 2, Wincenty Juniewicz Guber. Sekret. 1810 o rub. 2. kop. 65, Kazimierz Walentynowicz o rubli 2 kop. 5, Kotlarzewski 1810 o rub 4, Arens Kapitan kop. 74, Alexander Furman 1811 kop. 80, Tytowtt przy Policyi służący o rub. 2 kop. 19 i pół. Swiętorzecki Komornik 1811 o rub 3. kop. 89, Jozef Czech 1811 o rubla iednego kop. dwanascie i pół, Lipiński Strycharz i iego

Sukcessorowie o rubla iednego kop. 3 i pół, Zołkowski Radny 1813 o rubli 2 kop. 25, Jan Kosobudzki 1813 o rub. ieden kop. 85, Swirski Kwartalny i iego Sukcessorowie o rub. 2 kop. 40, Borowski i iego Sukcessorowie 1810 o rub. 4 kop. 20, Dowgird Sekretarz Grabowskiego i iego Sukcessorowie o rub. 4, Kunicki zawiadowca Suszela o rub. ieden kop. 95, Lauda i iego Sukcessorowie 1810 o rub. 6, Pozarzycki Dozorca 1808 o rub. 5, Kiewlicz i iego Sukcessorowie 1810 o rub. 4, Kliminkow 1810 o rub. 3 kop. 40, Paszkiewicz Muzyk o rub. 6 kop. 60, Kopacewicz i iego Sukcessorowie o rub. 37 kop. 77 i pół, Dąbrowski Cukiernik 1808 o rub. 5, Dareswski starosty i iego Sukcessorowie 1810 o rubli 4 kop. 80, Konstanty Smygielski Sędzia Zawileyski i iego Sukcessorowie 1805 o rubli 5 Nikiferow Kapitan 1805 o rub. ieden kop. 15, Matusewicz Obywatel Wileń o rub. ieden kop 80, Proszyński Józef Marszałek o rubli 24 kop 82, Pomarnacki Chorąży 1805 i iego Sukcessorow o rub. 3 kop. 82 i pół, Raczyński Obywatel Wileń. 1805 o rub. 18 kop. 70, Sikorski Adwokat i iego Sukcessorowie 1805 o rubli 26 kop. 2 i pół. Lezko Garbarz i iego Sukcessorowie 1805 o rub. 3 kop. 55, Starozakonny Hirsz z konskiego targu rub. 2 kop. 72 i pół, Puljan Poczty dzierżawca 1806 o rub 5, Cybulski Porucznik woysk Rossyyskich 1808 o rubli 4, Mokrzecki Muzyk o rubli 3 kop 58 i pół. Wincenty Gruzewski i Sukcessorowie iego o rub. 1 i kop. 15, Dominik Malewicz o rub. 15 kop. 34, Jakiszewski Pisarz i Sukcessorowie 1810 o rub. 3 kop. 15, Krepstul w Jurszanach 1809 o rub. 3 kop. 30, Skoczkowski Prof. 1817 Januar. 6 rub. 15 kop. 49 i pół, Hawryło Nowirski o rub. 5 kop. 70, Bielański Sekr. Policyi o kop 97, Nosewicz Doktor o rub. 4 kop. 25 i pół, Pantow Komisonier 1816 o rub. 4 kop. 45, Karol Krupski Pisarz o rub. 5 kop. 82 i pół, Herberski Doktor o rub. 20 kop. 20, Rożanski dzierżawca Poczty i iego Sukcessorowie 1805 Julii 8 o rub. 45 kop 54. Mateusz Berkowski i iego Sukcessorowie o rub. 26 kop. 65 i pół, Jan Perkowski 1816 Apr. 23 o rub. 8 kop. 40, Mikołay Paszkiewicz 1816 Apr. 21 o rub. 4, Chryzostom Wiszniewski 1816 Xbra 7 o rub. srebr. 4 kop. 67 i pół, Gaspar Horodenski 1813 mar. 22 o rub 13 kop. 50, Jan Duszakiewicz 1816 Apr. 27 o rub. 6, Franciszek Biernacki 1808 7bra 22 o rub. 3, Kazimierz Kulikowski 1813 9bra 20 o rub. ass. 1412, Nikodem Narbut Prezydent Sądu byłego Porządkowego 1814 Januar. 20, o rub. 17, Lyders Jenerał 1813 Januar. 6 o rub. 6 kop. 70, Eliasz Bilanowicz 1811 maja 20 o rub. 43 kop. 85, Andrzey Jamiełkowski Porucz. 1810 Febr. 11 o rub. 11, Józef Bychowiec Kapitan 1812 lipca 21 o rub 11 i talarow 10, Jan Fleyszer 1816 Aug. 31 o rub. 30, Justyn Narbutt 1811 maja 24 o rub. 2 kop. 20, Symon Orłowski Adwokat rub. 5, X. Xawery Ladzki za Dekretem 1810 7bra 29 o rub. 165 kop. 90, Kargga Marszałek o rub. 1 kop. 20, Jan Krawczęka 1808 o rub. 5, Sąd Niższy Ziem. Wileń. 1811 Januar. 9 rub. 9 kop. 15, Terpiłowski o rub. 5 kop. 30, Kapitan Triunow o rub. 5 kop. 35.

Roku 1817 miesiąca Aprila 4 dnia Woźny niżey wyrażony zeznawam, iż takowego Pozwu Edyktalnego z instancyi JPana Ignacego Kotkiewicza byłego kupca miasta Wilna kopią iednę do gazety Kuryera Litewskiego dla zamieszczenia trzykrotnego w Redakcyi teyże Gazety oczewiście złożyłem, a drugą kopią w Kancellaryi Magistratu M. G. Wilna do zeznania oddałem, i o rozprawie w tymże Magistracie Wileńskim odchodzić się maiącey Sprawy, przez Gazetę Kuryera Litewskiego zapowiedziałem.

Krzysztof Waszkiewicz Woźny Powiatu Wileńskiego.

1, Wyczytuiąc w dodatku Kuryera Litewskiego za numerem 18 teraźnieyszego roku, oświadczenie w Imieniu liczney familii WW. Kordziukow Zagielow B. Mar. Wił. i dalszych przez W. Benedykta Kordziuka podpisane. Uczuł potrebę niżey piszący się także w Imieniu swoim i braci swoich, krótką do szanowney Publiczności, z okazyi tych zarzutow zrobić interesu swego demonstracyą — Niezaymuje to bynaymniey niżey piszących się Białozorow, jakiey części Litwy po głowach z kilku wieków nieżyiących przodków swoich, Masalskich, Giedroyciach, Dawmontów, Matusewiczów i dalszych mają pozostać Sukcessorami wyzey wspomnieni WWni Kordziukowie Zagielowie i inni. Zapewna takim porządkiem zaczepieni Obywatele iakim my dzisiay, znaydą swoje przyzwoite ku obronie strzodki, lecz tego zapomnieniu oddać niemogą, co w obszernym nader zaięciu bogatey spuścizny, dla przerzeczonych WW. Kordziukow, i naszą szczupłą miałoby pochłonąć dolę. Zbyt zdaie się zaprędko WW. Kordziukowie już anihilowali w Kuryerze Litewskim dziedzictwo Białozorow, kiedy żadnym jeszcze słusznym prawnym i sprawiedliwym swoich pretensyów nigdzie niepoparli dowodem— A przecież Białłozorowie, za Prawem od ciotki swoiey Rozalii z Białozorow Drobyszozey w roku 1802 wydanym i przyznanym, tudzież do Trybunału na ówczas Litewskiego przeniesionym— W ciągłey są folwarkow Podubisia, Poiezior Kawklow bez zadney reklamacyi possessyi— Juryzdatorka zaś ich Drobyszowa, tak za Prawem natury, jako też zapisami między sobą— A zeszłym mężem postanowionemi przyznanemi i przez lat, gurą 50, niecofnionemi nieodwołanemi i od nikogo niezaskarżonemi, będąc aktualną tych folwarkow dziedziczką stopień swoiego Aktorstwa na osoby wyżey wymienionych Białozorow przeniosła, i przyznanym iak się wyżey rzekło takową wolę swoią utwierdziła Dokumentem — Gdyby więc ważność Praw przyznanych niebyła rękomią bezpieczęstwa Obywateli, to przynaymniey przepisy statutowe a w ich potwierdzeniu Naymiłościwsze Monarsze Ukazy kładąc zatamę dla pieni dawność Ziemską, zdaie się tym samym już przygotowały pewną dla WW. Kordziukow w tey materyi odpowiedź— Bo trzeba nadto wielkiey w sercu swoim parcyalności żeby na Dokumenta przyznnie na Prawa Kraiowe dawne i dzisiay naydobrotliwszemi Ukazam Monarszemi potwierdzone, nieskłonić swoiego uważenia— Nieznaiomym wprawdzie dotąd w Obywatelstwie Procesem, WW. Pretendenci wyimaginaciowanie swoie chcą urealizować przez Gazety pretensye; dawniey Pozew poprzedzał, a Dekret Juryzdyczny rozwiązywał i decydował ostatecznie stron spory — Dziś mocą tylko Kuryera Litewskiego. Ciż WW. Pretendenci tyle posiadaczów Ziemi pragną iednym momętem zainwalidować — Czyli że tak powiem zparalizować onych maiątki— Jak z wyrazeń tego óświadczenia uważać można ieszcze maią wielkie zarodki Kompetytorowie do poszukiwania Sukcessyow z domu Mleczkow wypływaiące; Swietny ten niegdyś jeszcze za Piastow dom obszerne wszakże posiadał na Zmuydzi i w innych powiatach włości. Jeżeli koleią tak przedsięwziętey Reokupacyi na hasło dodatku Kuryera. wszyscy ci Obywatele martwemi iuż we wszystich działaniach swoich Cywilnych bydź powinni, pytam iakby takiego człowieka uważać należało, który byt i szczęście tylu familiow, swoiey tylko próney poświęcałby fantazyi— Wiem że szanowna Publiczność takie WW. Kordziukom i Żagielom expressye za zwykłe w tym gatunku wiadomości, iako Gazetne policzy, ja zaś winienem ich przyiąć iako skutek inwidyynnego oka, które przez Prawa Kardynalne Kraiowe maiąc zagrodzoną do szkodzenia drogę cichim pociskiem chce przynaymniey nadwątlać spokoyność Ludzką— Jeżeli położenie interesow — Z dysponuie mnie wchodzić w iakowe z Obywatelami układy, w tenczas bez pomocy Kuryera, każdy z docznych przekona się dowodow, o pewności, aktualności i słuszności naszego w tych folwarkach dziedzictwa, i chociaż ten krok WWch Kordziukow i Zagielow za żaden przeciwko sobie istotny niepoliczam dowod, wszelak iżby podchlebna Impressya głębiey ich nie zaymowała serca, i ia moie ninieysze oświadczenie do Kuryera podaiąc własną one podpisuię ręką. Datt 1817 mca Marca dnia 28.

Wincenty Białozor b. Marszałek Ptu Rosień.

---

1. Dwa wexle jeden w roku 1802 Augusta 18

dnia na summę złł srebrem sześć tysięcy z terminem Aprila 23 dnia. W roku 1803 drugi w tymże roku miesiąca i dnia na takąż summe z terminem opłaty w roku 1804 od star. Zawela Peysachowicza Obyw. Wileń. przy projektowaney wyprzedaży Kamienicy na Końskim Targu przedmieściu Wileń. leżący S. P. Maciejowi Barbarze Toczyłowskim Szam. Dworu b. Pollgo wydane, a potym Dekretem oczewistym Ziem. Pttu Wileńskiego w roku 1809 mca 8bra 8 dnia nieapellowanym, na extradycyą temuż wydawcy Zawelowi Peysachowiczowi przeznaczone, i jako nullitate skasowane w terminie dni dziesięciu przeznaczone do powrotu z niedopełnionych skutkow temuż Dekretowi w extradycyi zatrzymane, nie wyextradowane, gdy przez Sukcessorow Toczyłowskich zostaią różnym zawodzone — już przez zastawy już to przez proiektowane nabycie. W czym się odzywaią do wydawcy, w takim razie wydawca takowych wexlow Zawel Peysachowicz maiących pieczętarstwo W. Szymona Orłowskiego Dworzan. b. Skarbu Lgo ostrzega, Izby onych jako Dekretem oczewistym Ziem. Pttu Wileń. na extradycyą przeznaczonych i skasowanych, a przez nieustysfakcyą nie appellowanemu Dekretowi zatrzymanych, do zwrotu naleznych, nicht nabywać nieważył się inaczey że sam sobie stanie się przyczyną szkody przez miłość bliźniego każdego ostrzega w szczegulności.

Zawel Peysachowicz.

1. Kamienica pod S. Jerzym z Tradycyi należąca do XX. Karmelitow Wileńskich Klasztoru Wszystkich Swiętych pod Nm 154 z całym mieszkaniem jest do zaręndowania od dnia 23 Aprila. Ktoby życzył sobie nająć zgłosić się raczy do Klasztoru wyżey wyrażonego.

X. Mańkowski Prokurator.

1. Znayduje się do przedania kareta podwóyna rozkładana Landau zwana, naynowszego fasonu i ze wszelkiemi do drogi wygodami. Nadto szory Angielskie nowe na 4 konie i szory Krakowskie Ktoby sobie życzył to nabyć ma się udadź do Murgrabiego Pałacu PP. Millerów.

1. Kamienica w mieście Wilnie na ulicy Sawicz pod Nr. 55, położona z wygodnym dziedzińcem jest do sprzedania za pomierną cenę. Ktoby sobie życzył oną nabydź, lub wziąć w aręde zechce zgłosić się do Właściciela jey mieszkającego w domie Hana Złotnika na Zamkowey ulicy przeciw placu Remizowego pod Nr. 105. Dat roku 1817 mca Apryla 5 dnia.

1. Dekretem Remissyynym Sądu Głównego Departamentu 2go gubernii Grodzieńskiey na rozdział massy majątku po zeszłym Pietrze Majetym kupcu Grodzień. pozostałey 1816 Februaryi 29 dnia naznaczony Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, do ułatwieniu wszystkich dyllacyów, Sądy swoje do dnia 12 Februaryi teraźn., 1817 roku odłożył; lecz gdy w tym terminie niektóre strony niemiały gotowości, Sąd Exdywizorski po raz ostatni do dnia 5go miesiąca maj bieżącego roku odkładając, wszystkich interessowanych ostrzega, że w tym terminie niechybnie w Grodnie Sądy rozpocznie i do oczewistego wyroku przystąpi, a na niestawających ammissyą stotownie do wyrazów remissy zapisze, i w tym celu ninieysze ostrzeżenie w gazetach Kuryera Litewskiego zamieszcza.

Szymon Giec Exdywizor.

3. Na mocy postanowienia Namiestnika Królewskiego pod d. 17 Xbra b. R. termin ciągnienia loteryi na dobra Tyszowce do dnia 30 Kwietnia ostatecznie naznaczony. Kto kupuje 3. bilety dostaje 4ty bezpłatny. Lubo kto ma 1. lub więcey, a życzy sobie do nich po dwa dobierać, dostanie także czwarty bezpłatny Z tym warunkiem, ażeby losy posiadane w oryginale okazał. Które razem z nabytemi od Kollektora zwrócone będą Dodawanie losow bezpłatnych, skoro liczba dopełni się przeznaczona, ustanie. Zatém kto nie korzystając z czasu niepośpieszy zostać uczestnikiem takowey korzyści, niema prawa nadal uskarżania się na to. Powtarza się pokrótce, iż majętność Tyszowce składają; miasteczko Tyszowce, przedmieście Zamtynie i Dembina, wsie Mikulin, Klątwa, Przewale, i Podpor. Urzędowie otaxowano: 63833 duk oprócz tey majętności, wygrywają jeszcze pieniędzmi 1,000 losow. W ogule 10,000 duk. biletow do ostatniego terminu każdego czasu można dostać na ulicy Sto Michalskiey pod Nrem 122 u Jakuba Lichtensztеyna, który za wydane bilety prosto od siebie, odpowiada. Cena na mieyscu w Wilnie złł. 22, a dla chcących otrzymać przez pocztę, przydaniem porto.

1. W Xięgarni XX. Pijarów na ulicy Dominikańskiey u Alexandra Żołkowskiego, są do przedania następne xiążki:

Zbiór krotki historyi Rzymskiey Goltsmita — Od założenia Rzymu, aż do upadku Cesarstwa Rzymskiego na zachodzie. Podług dwunastey edycyi, z Angielskiego na Francuzki język przez W. D. Musset Patais. Dla użytku Prytaneów, Liceów i szkół drugiego rzędu przełożony. — A podług drugiey poprawney edycyi francuzkiey na polski język przez X. M. Olszewskiego, przetłumaczony. — 2 Części: pierwsza obeymuie Rzeczpospolita Rzymską, druga Cesarstwo Rzymskie 8vo w Wilnie 1817. Cena jednego Exemp. srebrem Kop. 75.

Fizyka Mechaniczna *E. G. Fiszera* przełożona z Niemieckiego na francuzki i powiększona notami przez *P. Boita* członka instytutu francuzkiego; z powtórnego wydania w paryżu 1813 roku, przetłumaczona na język polski przez X. E. Sieradzkiego S. P. 8vo 2 tomy w Wilnie 1816. Cena rub. 2. Na papierze pocztowym rub. 3.

Zbiór krótki początkow Fizyki, przez Stefana Szubielewicza, ułożony na wzór programmu Baruela, 8vo w Wilnie 1816. kop 75

Miłostki Mirtyla z francuzkiego przez G. W. 8vo w Wilnie 1816 kop 30.

Oratorium siedmiu słów Chrystusa na Krzyżu, z krótką historyczną wiadomością o Oratoriach 8vo w Wilnie 1817. kop. 10.

Tygodnik Wileński (pismo peryodyczne) z roku 1816 2 tomy. rubli 3.

Wzory pięknego pisania po francuzku, w Kajecie z siedmiu kart złożone. kop. 45.

Wzory pięknego pisania po Rossyysku, w kajecie z siedmiu kart złożone. kop. 45

Abecadło w kartkach z stosownemi do każdey litery alfabetu polskiego figurami kop. 50.

Ktoby życzył zapisać pomienione dzieła przez pocztę, może się zaadresować do wyż pomienioney Xięgarni z dosłaniem do każdego rubla po 10 kop. sr. na przesyłkę, jeśli nie większa odległość nad mil 50. Od większey zaś odległości nad mil 50 aż do sta, po 20 kop. od rubla.

DRUGI